

پوهنتون سلام
پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

احکام زن حامل در فقه اسلامی

(پایان نامه ماستری)

محقق: لینه (احمدزی)

اسناد رهنماء: دکتور رفیع الله (عطاء)

سال: ۱۳۹۷ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ ق

پوهنتون سلام
پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

احکام زن حامل در فقه اسلامی

(پایان نامه ماستری)

محقق: لینه (احمدزی)
استاد رهنماء: دکتور رفیع الله (عطاء)

سال: ۱۳۹۷ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دپارتمنت فقه و قانون

بورده ماستری

تصدیق نامه

محترم لینه ولد احمد شاه ID: SH-MSF-96-224 محصل دور پنجم فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: احکام زن حامل در فقه اسلامی به روز سه شنبه تاریخ 10 / 8 / 1401 هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق 92 (نمره به عدد) نود دو (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	دکتور محمد یونس ابراهیمی	عضو هیات	
۲	دکتور مصباح الله عبدالباقي	عضو هیات	
۳	دکتور رفیع الله عطاء	استاد رهنما و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... امر بورده ماستری

خلاصه بحث

این رساله تحت عنوان (احکام زن حامل در فقه اسلامی) از جمله موضوعات مهم احکام شرعی می باشد. و برای زنان افغان مان تقدیم می نمایم تا در رابطه به احکام که خاص مربوط زنان حامل در دین مبین اسلام می باشد از آن آگاه گردند.

این رساله دارای چهار فصل بوده که هر فصل آن دارای مباحث و مطالب جداگانه می باشد، فصل اول دربرگیرنده احکام متعلق به حمل طبیعی زن، مراحل نمو و مدت آن، حمل از طریق تلقیح مصنوعی، طرق تلقیح مصنوعی و حکم عملیات تلقیح مصنوعی می باشد.

فصل دوم: دربرگیرنده احکام متعلق به عیادات زن حامل است که دارای سه مبحث می باشد، مبحث اول طهارت زن حامل که مشتمل بر چهار مطالب می باشد، مطلب اول خون که از زن حامل خارج می شود اثناء حمل و قبل از ولادت، مطلب دوم خون که از زن حامل خارج می شود بعد از ولادت، مطلب سوم ادرار که از زن حامل خارج می شود و مطلب چهارم افرازات مهبل که از زن حامل خارج میشود، مبحث دوم نماز و روزه زن حامل، حکم جمع نماز زن حامل، مبحث سوم حج زن حامل که مشتمل بر سه مطلب میباشد، مطلب اول مفهوم استطاعت زن حامل، مطلب دوم وجوب تعجیل حج و تأخیر آن برای زن حامل و مطلب سوم نیابت از زن حامل در پرتاب سنگریزه ها.

فصل سوم: دربرگیرنده احکام احوال شخصی زن حامل است که دارای چهار مبحث می باشد، مبحث اول نکاح و ملاعنت زن حامل، مبحث دوم طلاق زن حامل، مبحث سوم نفقه زن حامل که مشتمل سه مطلب میباشد، مطلب اول نفقه زن حامل طلاق شده، مطلب دوم نفقه زن حامل که شوهرش فوت کرده باشد، مطلب سوم نفقه زن حامل از شبهه و ناشز، مبحث چهارم عدت زن حامل که این مبحث هم مشتمل سه مطلب میباشد، مطلب اول مقدار عدت زن حامل، مطلب دوم عدت زن حامل که شوهرش وفات کرده باشد، مطلب سوم احوال حمل که به آن عدت به پایان می رسد.

فصل چهارم: دربرگیرنده احکام جنائی، مالی و طبی زن حامل است که دارای سه مبحث می باشد، مبحث اول احکام جنائی زن حامل، عقوبات که بالای زن حامل بعد از وضع حمل اش جاری می شود، عقوبات که بالای زن حامل اثناء حمل اش جاری می شود، تجاوز بالای جنین زن حامل، مبحث دوم احکام مالی زن حامل، اهلیت و ارث زن حامل، مبحث سوم احکام طبی زن حامل، حکم نگاه کردن داکتر طرف زن حامل هنگام معاینه، اجهاض زن حامل، و موت زن حامل که در بطن اش جنین زنده باشد.

فهرست موضوعات

موضوع	صفحه
اهداء.....	أ
تقدیر و سپاسگذاری.....	ب
خلاصه بحث.....	ج
مقدمه.....	۱
اهمیت موضوع.....	۱
اسباب اختیار موضوع.....	۱
اهداف تحقیق.....	۲
پیشینه تحقیق.....	۲
روش تحقیق.....	۲
طرح تحقیق.....	۳
تمهید: تعریفات مربوط به موضوع.....	۵
الف: تعریف حکم در لغت و اصطلاح.....	۵
ب: تعریف زن حامل.....	۵
ج: تعریف فقه در لغت و اصطلاح.....	۶
فصل اول: احکام متعلق به نوعیت حمل زن، مراحل نمو و مدت آن.....	۷
مبحث اول: حمل طبیعی.....	۸
مطلب اول: مراحل نموای حمل.....	۸
- نطفه، نطفه امشاج.....	۹
- علقه، مضغه (مخلقه و غیر مخلقه).....	۱۰
- عظام، کساء العظم باللحم.....	۱۱
- نفخ روح در جنین، خلقت جدید.....	۱۲
مطلب دوم: مدت حمل.....	۱۶
- مدت اغلب حمل.....	۱۶
- مدت اکثر حمل.....	۱۶
- مدت اقل حمل.....	۱۸
مبحث دوم: حمل از طریق تلقیح مصنوعی.....	۱۹
مطلب اول: طرق تلقیح مصنوعی.....	۲۰
- تلقیح مصنوعی داخلی.....	۲۰
- تلقیح مصنوعی خارجی.....	۲۰
مطلب دوم: حکم عملیات تلقیح مصنوعی و احکام متعلق به حمل اش.....	۲۱
فصل دوم: عبادات زن حامل.....	۳۳
مبحث اول: طهارت زن حامل.....	۳۴
مطلب اول: خون که از زن حامل خارج می شود اثناء حمل و قبل از ولادت.....	۳۵
مطلب دوم: خون که از زن حامل خارج می شود بعد از ولادت.....	۳۸

۳۹	مطلب سوم: بول (ادرار) که از زن حامل خارج می شود
۴۱	مطلب چهارم: افرازات مهبل که از زن حامل خارج می شود
۴۴	مبحث دوم: نماز و روزه زن حامل
۴۴	مطلب اول: حکم جمع نماز زن حامل
۴۷	مطلب دوم: روزه زن حامل و زن مرضعه (شیردهنده) در ماه رمضان
۵۲	مبحث سوم: حج زن حامل
۵۲	مطلب اول: مفهوم استطاعت زن حامل در حج
۵۴	مطلب دوم: وجوب تعجیل حج و تأخیر آن برای زن حامل
۵۶	مطلب سوم: نیابت از زن حامل در رمی جمرات (پرتاب کردن سنگریزه ها)
۵۹	فصل سوم: احکام احوال شخصی (احکام خانواده) زن حامل
۶۰	مبحث اول: نکاح و ملاعنت زن حامل
۶۰	مطلب اول: نکاح زن حامل
۶۰	- نکاح زن حامل از نکاح صحیح
۶۲	- نکاح زن مرضعه
۶۶	- نکاح زن حامل از زنا
۷۰	مطلب دوم: ملاعنت زن حامل
۷۳	مبحث دوم: طلاق زن حامل
۷۴	مطلب اول: حکم طلاق زن حامل
۷۸	مبحث سوم: نفقه زن حامل
۷۸	مطلب اول: نفقه زن حامل طلاق شده
۸۲	مطلب دوم: نفقه زن حامل متوفی عنها زوجها (شوهرش وفات کرده باشد)
۸۵	مطلب سوم: نفقه زن حامل از شبهه و ناشز
۹۳	مبحث چهارم: عدت زن حامل
۹۳	مطلب اول: مقدار عدت زن حامل
۹۸	مطلب دوم: عدت زن حامل که شوهرش وفات کرده باشد
۱۰۲	مطلب سوم: احوال حمل که به آن عدت به پایان می رسد
۱۰۶	فصل چهارم: احکام جنائی، مالی و طبی زن حامل
۱۰۷	مبحث اول: احکام جنائی زن حامل
۱۰۷	مطلب اول: عقوبات که بالای زن حامل بعد از وضع حمل اش جاری می شود
۱۱۵	مطلب دوم: عقوبات که بالای زن حامل أثناء حمل اش جاری می شود
۱۱۸	مطلب سوم: تجاوز بالای جنین زن حامل
۱۲۳	مبحث دوم: احکام مالی زن حامل
۱۲۴	مطلب اول: اهلیت زن حامل
۱۲۷	مطلب دوم: ارث زن حامل
۱۲۹	مبحث سوم: احکام طبی زن حامل
۱۲۹	مطلب اول: حکم نگاه کردن داکتر طرف زن حامل هنگام معاینه
۱۳۲	مطلب دوم: اجهاض زن حامل
۱۳۶	مطلب سوم: موت زن حامل و در بطن اش جنین زنده
۱۳۹	خاتمه
۱۳۹	مهمترین نتایج تحقیق

۱۴۰	پیشنهادات
۱۴۱	فهرست آیات
۱۴۴	فهرست احادیث
۱۴۷	فهرست اعلام
۱۴۸	فهرست مصادر و مراجع
۱۶۲	Summary of the Research

خاتمه

الحمد لله أولاً و آخراً، والصلاة والسلام على نبينا محمد و بعد:
از طریق این تحقیق به نتایج زیادی رسیدیم که مهمترین آنها به شرح زیر است:

1. زن حامل عادت ماهانه نمی شود، و خون را که می بیند آن خون بیماری است، و برای آن نماز ترک نمی شود.
2. جایز است برای زن حامله اگر خواندن هر نماز در وقتش برایش مشکل باشد جمع نماید بین دو نماز، بعضی از زنان حامله از بارداری خسته میشوند و تطهیر برای هر نماز برای آنها مشکل است، و نزد فقهاء قاعده فقهی مشهور است که سختی آسانی را بیار میآورد.
3. بالای زن حامل و مرضع فقط قضاء آوردن روزه است که افطار نمودند، و فدیة بالایشان واجب نیست، این در صورت است که قادر به قضاء آوردن باشند در غیر آن اگر قادر به قضاء آوردن نباشند پس در بدل آن فدیة داده میشود، و آن هم هر روز طعام دادن به مسکین است.
4. اگر زن حامل توانایی اداء حج را داشته باشد پس بالایش فوراً واجب میگردد، در غیر آن نه.
5. ازدواج با زناکار حرام است چه مسلمان باشد و چه اهل کتاب باشد، تا اینکه از زنا توبه کند و پاک گردد، چون زن صالحه اساس و بنیان گذار خانواده صالح میباشد که اعضای آن بر عفت و حیاء پرورش یافته باشد.
6. کمترین مدتی که نوزاد بعد از تولد می تواند زندگی کند شش ماه کامل است، و حد اکثر حمل معمولاً نه ماه است که ممکن است چند هفته بیشتر شود و این امر در بین مردم مشهور است و احکام شرعی بر آن بناء شده است.
7. برای تمام شدن عدت، دو شرط لازم است: اول: اینکه حاملگی به صاحب عدت نسبت داده میشود. دوم: وضع تمام حمل میباشد.
8. طلاق زن حامل جایز است زیرا رسول اکرم - صلی الله علیه وسلم - به آن اجازه داده است.
9. زن حامله که شوهرش فوت کرده باشد، نه نفقه دارد و نه مسکن مگر اینکه مسکن برای شوهرش باشد یا اجاره بوده و شوهر متوفی او قبل از فوت اجاره اش را پرداخته باشد و در این صورت چون نفقه و مسکن ندارد، از سهم الارث بر او خرج می کند یا اگر ارث نداشته باشد از پول او خرج می کند.
10. تمام حالات اجاره رحم حرام است چون مخالفت قواعد شرعی ازدواج را میکند و موجب اختلاط انساب و از بین رفتن مادری و سایر ممنوعیت های قانونی میگردد.

۱۱. تنفیذ عقوبات بر زن حامل ممنوع میباشد به سبب ضرر و آسیب رسیدن به جنین مانند جاری کردن حد و قصاص.

۱۲. در جاری کردن عقوبات تعزیری بر زن حامل ممانعت وجود ندارد در صورت که بر جنین ضرر نرسد.

۱۳. بالای زن حامل حد جاری نمی شود تا اینکه وضع حمل نماید، چه حمل از زنا باشد یا غیر از آن، پس کشته نمیشود اگر مرتد شده باشد، و رجم نمی شود اگر زنا کرده باشد و قطع نمی شود دستش اگر دزدی کرده باشد و دره زده نمیشود اگر شراب نوشیده باشد تا اینکه وضع حمل نماید بخاطر جنینش.

۱۴. سقط جنین انواع مختلفی دارد: سقط طبیعی، سقط معالجوی یا مصنوعی، و سقط اجتماعی یا جنایی، حکم سقط طبیعی مشمول حکم شرعی نیست. در مورد سقط جنین معالجوی شرع اسلام ممانعت برای انجام آن نکرده است در صورت حفظ حیات مادر و جنین بر خلاف حکم سقط جنایی که شرعاً آنرا حرام دانسته است.

پیشنهادات:

۱. مبارزه با زنا به تمام مظاهر و ابزار آن با توجه به تأثیر منفی این جرم بر حقوق بارداری و محرومیت از آن.
۲. جلوگیری از تجاوزاتی که بر حقوق جنین تأثیر میگذارد و سلب او به ویژه حق حیات یا جلوگیری و منع کامل سقط، مگر در موارد و شرایط که ذکر آن گذشت.
۳. از خواهران مسلمانم درخواست مینمایم که به احکام شرعی التزام نمایند از آن جمله به احکام زن حامل که اکثریت خواهران مان از احکام آن غافل اند، و این احکام را نباید نادیده گرفت.
۴. تلاش برای بررسی فقهی همه جانبه کلیه احکام فقهی بطور عام و با توجه به احکام حاملگی بطور خاص، تا این احکام به گونه ای منطبق با حقایق علمی باشد.
۵. علماء و محققین شرعی در دانشگاه ها و مراکز علمی تحقیقاتی با مطالعه و تحقیق بیشتر به احکام زن حامل پردازند و سعی کنند در جهت ریشه یابی آن از طریق شرعی و مطابق با احکام فقهی؛ زیرا این بحث یک تلاش فردی است که نیاز به حمایت مطالعات دیگر دارد.

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af